

INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY AXBOROT TEKNOLOGIYALARI VA INNOVATSION PEDAGOGIK METODLARDAN FOYDALANISH

Mualliflar:

Islomova Gulbahor Baxtiyorovna -Bekobod tumani 1-son texnikumi
maxsus fan o'qituvchisi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada informatika fanini o'qitishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va innovatsion pedagogik metodlardan foydalanishning ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, o'quvchilarning raqamli savodxonligini oshirish, mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish hamda amaliy bilim va ko'nikmalarini shakllantirish masalalari ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: informatika, axborot texnologiyalari, raqamli savodxonlik, innovatsion ta'lim, interfaol metodlar, kompyuter texnologiyalari, elektron ta'lim.

Kirish

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari jamiyatning barcha sohalarida muhim o'rin egallamoqda. Ta'lim tizimida ham raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish, o'quvchilarning zamonaviy bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

Informatika fani o'quvchilarga kompyuter texnologiyalaridan to'g'ri foydalanish, axborotlarni izlash, qayta ishlash, saqlash va uzatish, shuningdek, muammolarga mantiqiy yondashish ko'nikmalarini o'rgatadi. Shu sababli ushbu fanni zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Asosiy qism

Informatika fanini o'qitishda an'anaviy dars usullari bilan bir qatorda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Interfaol metodlar, amaliy mashg'ulotlar, muammoli

vaziyatlar va kichik guruhlarda ishlash orqali o'quvchilar mavzuni chuqurroq o'zlashtiradilar.

Masalan, "Aqliy hujum", "Klaster", "Savol-javob", "Muammoli vaziyat" kabi metodlardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, ijodkorligini va jamoada ishlash qobiliyatini rivojlantiradi. Bunda o'qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki o'quvchilarning izlanishiga yo'naltiruvchi va ularni qo'llab-quvvatlovchi vazifani ham bajaradi.

Informatika darslarida kompyuter, multimedia vositalari, elektron taqdimotlar va ta'limiy dasturlardan foydalanish mavzularni tushunarli va qiziqarli tarzda bayon etishga yordam beradi. Ayniqsa, amaliy mashg'ulotlar orqali o'quvchilar matn muharrirlari, elektron jadvallar, taqdimot dasturlari va internet xizmatlari bilan ishlashni o'rganadilar.

Bugungi kunda raqamli savodxonlikni shakllantirish ham informatika ta'limining asosiy yo'nalishlaridan biridir. O'quvchilar internetdan maqsadli foydalanish, axborotlarning ishonchliligini tekshirish, shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish va kiberxavfsizlik qoidalariga rioya etishni bilishlari lozim.

Shuningdek, informatika fanida loyiha asosida o'qitish metodidan foydalanish samarali natija beradi. O'quvchilarga muayyan mavzu bo'yicha taqdimot yaratish, elektron jadval tuzish, algoritm ishlab chiqish yoki sodda dastur yozish kabi topshiriqlar berilishi mumkin. Bunday topshiriqlar nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'laydi va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantiradi.

Texnikumlarda informatika fanini o'qitishda kasbiy yo'nalishga mos amaliy topshiriqlardan foydalanish alohida ahamiyatga ega. Chunki o'quvchilar egallagan raqamli ko'nikmalaridan kelajakdagi kasbiy faoliyatida ham foydalanadilar. Shu bois darslarni hayotiy misollar, amaliy vazifalar va mustaqil loyihalar bilan boyitish maqsadga muvofiqdir.

O'qituvchi dars jarayonida har bir o'quvchining bilim darajasi va individual imkoniyatlarini hisobga olishi kerak. Topshiriqlarni bosqichma-bosqich

murakkablashtirish, muntazam fikr-mulohaza berish va o'zlashtirish natijalarini tahlil qilish ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Kompyuter va uning zamonaviy ta'limdagi ahamiyati

Kompyuter zamonaviy axborot texnologiyalarining asosiy vositalaridan biri bo'lib, axborotlarni qabul qilish, qayta ishlash, saqlash va uzatish uchun xizmat qiladi. Bugungi kunda kompyuterlar ta'lim, tibbiyot, sanoat, iqtisodiyot, muhandislik va boshqa ko'plab sohalarda keng qo'llanilmoqda. Kompyuter texnologiyalarining rivojlanishi inson mehnatini yengillashtirish, vaqtni tejash va ish samaradorligini oshirish imkonini bermoqda.

Kompyuterning asosiy qurilmalariga tizimli blok, monitor, klaviatura va sichqoncha kiradi. Monitor axborotni ekranda aks ettiradi, klaviatura matn va buyruqlarni kiritish uchun xizmat qiladi, sichqoncha esa dasturlar va obyektlarni boshqarish imkonini beradi. Tizimli blok tarkibida protsessor, tezkor xotira, doimiy saqlash qurilmasi va boshqa muhim qismlar joylashgan.

Protsessor kompyuterning asosiy hisoblash qurilmasi hisoblanadi. U dastur buyruqlarini bajaradi va ma'lumotlarni qayta ishlaydi. Tezkor xotira ishlayotgan dasturlar va ular foydalanayotgan ma'lumotlarni vaqtincha saqlaydi. SSD yoki HDD kabi qurilmalar esa fayllar, dasturlar va boshqa ma'lumotlarni uzoq muddat saqlash uchun ishlatiladi.

Kompyuterning samarali ishlashi nafaqat uning texnik qurilmalariga, balki dasturiy ta'minotiga ham bog'liq. Dasturiy ta'minot tizimli va amaliy dasturlarga ajratiladi. Operatsion tizim kompyuter resurslarini boshqaradi, amaliy dasturlar esa foydalanuvchining turli vazifalarni bajarishiga yordam beradi. Masalan, matn muharrirlari hujjatlar tayyorlash, elektron jadvallar hisob-kitoblarni amalga oshirish, taqdimot dasturlari esa ma'lumotlarni vizual shaklda namoyish etish uchun qo'llaniladi.

Informatika fanini o'qitishda kompyuterdan foydalanish o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy ko'nikmalar bilan mustahkamlashga yordam beradi. O'quvchilar kompyuterda hujjat yaratish, jadvallar bilan ishlash, taqdimot

tayyorlash, internetdan kerakli ma'lumotlarni izlash va axborotlarni tartibga solishni o'rganadilar. Dasturlash mashg'ulotlari esa algoritmik va mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi.

Kompyuterdan foydalanishda axborot xavfsizligi qoidalariga amal qilish muhimdir. Kuchli parollardan foydalanish, shubhali havolalarni ochmaslik, antivirus himoyasini qo'llash, muhim fayllarning zaxira nusxalarini yaratish va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish har bir foydalanuvchining asosiy vazifalaridan hisoblanadi. Bundan tashqari, kompyuter oldida to'g'ri o'tirish, ko'zlarni muntazam dam oldirish va ish joyini qulay tashkil etish salomatlikni saqlashga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, kompyuter zamonaviy ta'lim jarayonining ajralmas qismidir. Undan oqilona va samarali foydalanish o'quvchilarning raqamli savodxonligini oshiradi, mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi hamda kelajakdagi kasbiy faoliyat uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni shakllantiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, informatika fanini zamonaviy axborot texnologiyalari va innovatsion pedagogik metodlar asosida o'qitish ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omilidir. Bunday yondashuv o'quvchilarning raqamli savodxonligini rivojlantiradi, mustaqil fikrlashga o'rgatadi va amaliy faoliyatga tayyorlaydi.

Har bir informatika o'qituvchisi darslarni zamon talablariga mos tashkil etishi, yangi pedagogik usullarni o'zlashtirishi va o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini muntazam oshirib borishi zarur. Natijada zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega, raqamli texnologiyalardan samarali foydalana oladigan yosh mutaxassislarni tayyorlash imkoniyati kengayadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
2. Informatika va axborot texnologiyalari faniga oid darslik va o'quv qo'llanmalar.
3. Informatika fanini o'qitish metodikasiga oid ilmiy-uslubiy adabiyotlar.

4. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan ta'lim jarayonida foydalanishga oid elektron ta'lim resurslari.